Bruce Sterling

GRĂDINILE SCUFUNDATE[1]

Shaper/Mechanist 05

[1] Titlul original: ***Sunken Gardens*** şi face parte din seria Shaper/Mechanist; Publicată prima dată în *Omni*, June 1984; Premii: 1985 - Locus Poll Award, Best Short Story (Place: 14), 1985 - Nebula Award, Short Story (Nomination). În limba română a apărut în revista *Quasar* nr. 6-7/1993. Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu.

Păianjenul lui Mirasol se hurducă peste ţinutul erodat al Mării Hadriacum, sub un cer marţian agitat. La limitele troposferei se răsuceau dârele curenţilor, dungi murdare pe un fundal liliachiu. Mirasol le privea prin geamul striat al cabinei. Îi sugerau idei după idei: cuiburi de şerpi, bancuri de ţipari negri, hărţi cu asteriscuri întunecate...

Din zorii zilei, cobora într-una în Bazinul Hellas, iar presiunea atmosferică sporea. Sub pătura cea groasă de aer, Marte zăcea aidoma unui bolnav cu febră, asudând gheaţă.

Bazinul îi era necunoscut lui Mirasol. Facţiunii ei, Structuraliştii, i se repartizase o tabără de reabilitare în nordul lui Syrtis Major. În regiunea aceea, vânturile de suprafaţă, cu viteze de trei sute de kilometri la oră, reprezentau un fenomen obişnuit, iar tabăra presurizată fusese îngropată de trei ori sub dune.

Pentru a ajunge la ecuator avusese nevoie de opt zile de mers necontenit.

O ajutase să navigheze facţiunea Realiştilor, de undeva din înălţime. Polisul lor orbital, Stupul-Terraformare, era un conglomerat de sateliţi monitori. Grija Realiştilor dovedea că o supravegheau cu atenţie şi permanent.

Cele şase picioare subţiri ale păianjenului se poticniră pe panta unei depresiuni de eroziune. Brusc, Mirasol îşi zări chipul reflectat în geam, palid şi încordat, cu ochi negri, visători şi preocupaţi. Era un chip simplu, cu frumuseţea anonimă a Replăsmuiţilor genetic. Se frecă la ochi cu degetele cu unghii roase.

Spre vest, hăt deasupra, o dâră de sol purtat de vânt, ondulată în lateral dezvăluia Scara, puternicul cablu de ancorare al Stupului-Terraformare.

Deasupra vânturilor, cablul dispărea din vedere, topindu-se dincolo de strălucirea metalică a Stupului, legănându-se îndepărtat în orbită.

Mirasol privi polisul cu un amestec neliniştit de invidie, teamă şi respect. Până atunci nu se apropiase niciodată atât de mult de Stup sau de Scara ce-l lega de suprafaţa planetei. Precum majoritatea generaţiei tinere a facţiunii ei, nu fusese niciodată în spaţiu. Regaliştii îi menţinuseră în carantină în tabăra Syrtis.

Viaţa nu apăruse uşor pe Marte. Vreme de o sută de ani, Regaliştii din Stupul-Terraformare bombardaseră suprafaţa planetei cu blocuri uriaşe de gheaţă. Acţiunea aceea de inginerie planetară era cea mai ambiţioasă, dar şi întunecată de succes dintre operele cosmice ale omului.

Impacturile săpaseră cratere gigantice în crusta marţiană, ridicând tone de pulbere şi aburi în firava pătură de aer a planetei. Pe măsură ce temperatura crescuse, oceanele îngropate în îngheţatul sol marţian mugiseră, lăsând în urmă vaste întinderi de teren accidentat şi noroi umed şi steril. Pe aceste şesuri, şi pe pereţii canalelor, fundurilor de circuri şi căldărilor glaciare, lichenii transplantaţi se agăţaseră şi începuseră să devoreze viaţa. Pe câmpiile din Eridania, în întortocheatele canioane ale Bazinului Coprates, în ţinuturile umede şi reci ale polilor în micşorare, peste tot se întindeau tufişuri uriaşe din sinistrele plante ghimpate - zone de dezastru pentru anorganic.

Pe măsură ce proiectul transformării se amplificase, crescuse şi puterea Stupului.

Ca punct neutru în războaiele facţionale ale omenirii, S-T era vital pentru bancherii şi oamenii de finanţe ai tuturor sectoarelor. Până şi Acţionarii extratereştri, reptilele extrem de bogate care călătoreau între stele, constataseră că S-T era util şi-l favorizau cu protecţia lor.

În calitate de cetăţeni ai S-T-ului, Regaliştii îşi sporiseră puterea, grupările mai mici clătinându-se şi prăbuşindu-se în calea lor. Marte era presărat cu facţiuni care dăduseră faliment, acaparate financiar şi aduse acolo de plutocraţii S-T.

Eşuau în spaţiu, refugiaţii căpătaseră, prin mărinimia Regaliştilor, rolul de ecologi ai grădinilor scufundate. Zeci de facţiuni erau menţinute în carantină în taberele de reabilitare, locuri sumbre, izolate, unde existenţa le era redusă la o jalnică sărăcie.

Iar Regaliştii îşi utilizaseră puterea cu dibăcie. Facţiunile se pomeniseră prinse în bio-esteticele misterioase ale filozofiei Post-umaniste, permanent subminate de emisiunile Regaliste, de învăţătura Regalistă, de cultura Regalistă. Cu timpul, până şi cea mai încăpăţânată grupare avea să fie sfărâmată şi absorbită în fluxul cultural al S-T-ului. Membrilor facţiunilor avea să li se permită să părăsească taberele şi să urce scara.

Mai întâi însă trebuiau să-şi dovedească meritele. Structuraliştii aşteptau de ani de zile şansa aceasta. Apăruse în cele din urmă, prin competiţia din Craterul Ibis, o confruntare ecologică a facţiunilor, care urma să ofere învingătorului statutul de Regalist. Şase grupări îşi trimiseră reprezentanţii în Craterul Ibis, fiecare înarmat cu cele mai avansate biotehnologii ale grupării. Avea să fie războiul grădinilor scufundate, iar Scara urma să fie recompensa câştigătorului.

Vehiculul lui Mirasol pătrunse într-o văiugă stâncoasă şi îngheţată, dintr-un ţinut care se prăbuşise în carsturi şi doline. După două ore, văiuga se sfârşi brusc. Înaintea ei se înălţa un şir de plăci masive şi stânci, unele strălucind sticlos în urma topirii provocate de impact, altele pătate de licheni.

Când ajunse la piciorul pantei, răsări soarele şi Mirasol zări buza exterioară a craterului, ferestruită în verdele lichenilor şi albul sclipitor al zăpezii.

Concentraţia oxigenului creştea mereu. Din interiorul craterului se scurgea aer cald şi umed, lăsând în urmă o dâră îngheţată. Aici căzuse, cu viteza de cincisprezece kilometri pe secundă, un asteroid de jumătate de milion de tone, provenind din inelele lui Saturn. Dar vreme de două secole, ploaia, deplasarea gheţarilor şi lichenii roaseră muchia craterului, şi marginile rănii se năruiseră, erodate.

Păianjenul urca în susul unui canal striat dintr-o fostă căldare glaciară. Un vânt alpin urla în josul canalului, unde petecele dese de licheni se agăţau de filoane de gheaţă dezgolite.

Unele stânci erau vârstate cu sedimente ale vechilor oceane marţiene, dezghiocate şi răsturnate de impact.

Era iarnă, sezonul curăţirii grădinilor scufundate. Prundişul înşelător de pe buza craterului era cementat cu noroi îngheţat. Vehiculul găsi baza gheţarului şi se târî în susul acestuia. Panta abruptă era brăzdată de zăpada iernii şi praf adus de furtunile verii, adunate în sute de straturi albe şi roşii. De-a lungul anilor, straturile se deformaseră, unduindu-se după curgerea gheţarului.

Mirasol ajunse pe creastă. Păianjenul alerga, deplasându-se de-a lungul buzei înzăpezite. Dedesubt într-un crater de forma b unui castron adânc de opt kilometri, clocotea un ocean de aer.

În interiorul giganticului colector de aer, la o depărtare de douăzeci

de kilometri, un inel sfărâmat din nori maiestuoşi de ploaie îşi târa fustele întunecate, aidoma unor ducese la cadril, peste podeaua de bal a unei mări lenticulare.

Păduri dese de mangrove verzi şi galbene tiveau apă puţin adâncă, acoperind complet plaiurile răzleţe din centru. Punctuleţele ibişilor, stacojii strălucitoare, împroşcaseră copacii. Brusc, un stol întinse aripile asemănătoare unor zmeie, înălţându-se cu milioanele în văzduh, deasupra craterului. Mirasol era înspăimântată de primitivismul şi îndrăzneala acelui concept ecologic, de vitalitatea lui, totală şi brutală.

Aceasta venise ea să distrugă. Gândul o mâhnea.

Îşi aminti atunci de anii petrecuţi flatându-şi profesorii Regalişti, colaborând cu ei în distrugerea propriei culturi. Când apăruse şansa Scării, ea fusese cea aleasă. Îşi alungă tristeţea, reamintindu-şi ambiţiile şi rivalii.

Istoria omenirii în spaţiu fusese o lungă operă epică de ambiţii. Încă de la început, coloniile spaţiale se luptaseră pentru autosuficienţă şi, după scurt timp, rupseseră legăturile cu Pământul secătuit. Sistemele autonome de întreţinere a vieţii le oferiseră mentalitatea polisurilor: oraşe-state. În atmosfera de seară a o'neilurilor înfloriseră ideologii stranii, iar grupările dizidente nu reprezentau ceva neobişnuit.

Spaţiul era mult prea mare pentru a fi controlabil. Elite deschizătoare de drumuri ţâşniseră, sfidând pe cei care încercau să oprească goana lor după tehnologii aberante. Destul de brusc, marşul ştiinţei devenise un haos isteric, nebunesc. Ştiinţe şi tehnologii noi zguduiseră societăţi succesive în valuri de şoc al viitorului.

Societăţile fisurate se fragmentaseră în facţiuni, atât de complet înstrăinate între ele încât se mai numeau omenire doar din lipsa unui termen mai adecvat. Plăsmuitorii, de pildă, preluaseră controlul propriei lor genetici, abandonând umanitatea într-o explozie de evoluţie artificială. Rivalii lor, Mecaniştii, înlocuiseră organele prin proteze.

Gruparea lui Mirasol, Structuraliştii, era o ramură desprinsă din Plăsmuitori.

Structuraliştii se specializaseră în asimetria cerebrală. Mărind mult emisfera dreaptă a creierului, ei erau extrem de intuitivi, preferind metaforele, paralele, şi salturile neaşteptate ale cunoaşterii. Minţile lor

inventive şi geniul rapid, imprevizibil, le oferiseră la început un avantaj competitiv. Dar pe lângă aceste atuuri apăruseră şi boli grave: autism, evazionism şi paranoia. Structurile scăpau de sub control, devenind păienjenişuri groteşti de fantezii.

Colonia se poticnise în faţa dificultăţilor. Industriile Structuraliste începuseră să decadă, depăşite de rivali. Concurenţa devenise mult mai aspră. Cartelurile Plăsmuitor şi Mecanist transformaseră acţiunile comerciale într-un soi de război endemic. Acţiunea riscantă a Structuraliştilor eşuase, şi sosi ziua când întregul lor biotop fusese cumpărat de plutocraţii Regalişti. Într-un fel, fusese un gest mărinimos. Regaliştii erau curtenitori şi mândri de capacitatea lor de a asimila refugiaţi şi rataţi.

Regaliştii înşişi începuseră ca dizidenţi. Filozofia lor Post-umanistă le oferise puterea morală şi siguranţa prietenoasă de a domina şi absorbi facţiuni de la marginea omenirii. În plus, aveau sprijinul Acţionarilor, care deţineau bogăţii uriaşe, precum şi tehnicile secrete ale călătoriilor interstelare.

Radarul îi anunţă lui Mirasol prezenţa unui vehicul aparţinând unei facţiuni rivale. Aplecându-se înainte în scaun, comută imaginea pe ecran. Era o sferă neregulată, balansându-se stângace pe patru picioare lungi şi subţiri. Conturată pe orizont, se deplasă ciudat, ezitant, de-a lungul buzei opuse a craterului, apoi dispăru în josul pantei exterioare.

Mirasol se întrebă dacă nu cumva trişa. Ea însăşi era ispitită să încerce o înşelătorie - să azvârle în crater câteva pachete de bacterii aerobice congelate, sau câteva zeci de capsule cu ouă de insecte - dar se temea de monitoarele S-T de pe orbită. Miza era prea mare - nu doar cariera ei, ci soarta întregii facţiuni, falimentară şi disperată în tabăra lor îngheţată. Se spune că însuşi conducătorul S-T-ului, fiinţa post-umană căreia i se spunea Regele Homer, avea să urmărească întrecerea. Ar fi fost groaznic să eşuezi înaintea privirii lui absente, întunecate.

Dedesubtul ei, pe panta exterioară a craterului, apăruse un al doilea vehicul rival, clătinându-se şi târându-se cu o graţie agresivă, dementă. Corpul lung şi zvelt se deplasa cu buclele şi şerpuirile unui vânt pieziş, ridicând doar capul masiv, strălucitor, precum o sferă din oglinzi faţetate.

Ambii potrivnici mergeau către tabăra de joncţiune, unde cei şase concurenţi aveau să primească ultimele instrucţiuni din partea Consilierului Regalist. Mirasol se grăbi.

Fu şocată, când tabăra apăru pe ecranul bordului. Era uriaşă şi absurd de complexă: visul unui drogat despre geodezice, alcătuită din plăci şi minarete multicolore, lăbărţându-se în deşertul cu licheni, aidoma unui candelabru abandonat. Aceea era o tabără pentru Regalişti.

Aici aveau să stea arbitrii şi sofiştii Bio-Artelor, judecând craterul pe măsură ce noile ecosisteme plantate se luptau între ele pentru supremaţie.

Ecluzele pneumatice ale taberei erau înconjurate cu tufişuri verzi, strălucitoare, de licheni care crescuseră alimentându-se cu umiditatea scăpată dinăuntru. Mirasol îşi conduse păianjenul prin ecluză, în interiorul unui garaj. Aici, roboţii mecanici frecau şi lustruiau cei o sută de metri încolăciţi ai vehiculului şarpe şi abdomenul sclipind întunecat al unui păianjen cu opt picioare. Păianjenul negru era ghemuit, cu capul periscopic coborât, parcă gata să se năpustească. Pântecul lui umflat era marcat cu o clepsidră roşie şi cu emblemele facţiunii sale.

Grajdul mirosea a praf şi unsoare, acoperind aromele florale. Mirasol lăsă mecanicii să-i îngrijească vehiculul şi păşi, rigidă, într-un coridor lung, alungindu-şi cârceii din spate şi umeri. O ecluză zăbrelită se descompuse în filamente, apoi se re-etanşă înapoia femeii.

Se găsea într-o sală zăcând şi clicăind cu sunetele acute şi obsedante ale muzicii Regaliste. Pereţii erau acoperiţi cu displayuri înalte, afişând imagini din grădini superbe. Un servo cu aspect cărnos, al cărui cap turtit şi zâmbitor, cu ţeasta organo-metalică, părea disproporţionat de mare, aproape bolnav, o conduse spre un scaun.

Mirasol se aşeză, îndoind cu genunchii faţa de masă, albă şi grea. Erau şapte scaune. Cel înalt, al Consilierului Regalist, era situat în capul mesei. Locul lui Mirasol îi oferea o idee exactă asupra propriului ei statut. Se afla în capătul opus al mesei pe latura stângă.

Doi concurenţi se aşezaseră deja. Unul era un Plăsmuitor înalt cu părul roşu şi braţele lungi şi subţiri, a cărui figură osoasă şi ochi strălucitori, permanent în mişcare, îi confereau un aspect plângăreţ, de pasăre. Celălalt era un Mecanist posac, cu un aer lugubru, cu proteze

manuale şi o tunică paramilitară, purtând pe umeri o clepsidră roşie, brodată.

Mirasol îi studie în tăcere, cu priviri piezişe. Amândoi erau tineri, aidoma ei. Regaliştii îi preferau pe tineri şi încurajau grupările captive să-şi sporească numărul.

Strategia respectivă înăbuşea, în mod inteligent, vechii susţinători ai fiecărei facţiuni sub un talaz alcătuit din propriile lor odrasle, îndoctrinate de la naştere de Regalişti.

În mod vădit incomodat de poziţia lui, imediat în dreapta Consilierului, bărbatul-pasăre părea c-ar fi dorit să vorbească, dar nu îndrăznea. Mec-ul cu aspect de pirat îşi studie mâinile artificiale, cu urechile obturate de căşti.

În dreptul fiecăruia exista un bulb pneumatic cu lichior. Regaliştii, obişnuiţi cu imponderabilitatea de pe orbită, foloseau asemenea recipiente din reflex, iar prezenţa lor acum era atât un privilegiu, cât şi o umilinţă.

Uşa se deschise din nou şi înăuntru năvăliră alţi doi concurenţi, de parcă s-ar fi luat la întrecere. Primul era un Mec cu aspect flasc, încă neacomodat cu gravitaţia, ale cărui membre slăbite erau susţinute de un exoschelet. Al doilea concurent era o Plăsmuitoare cu mutaţii accentuate, având picioare cu coaste, terminate prin palme. Degetele palmelor erau acoperite cu inele masive, care răsună, lovindu-se între ele, când traversă încăperea.

Îşi ocupă locul la masă, vizavi de bărbatul pasăre, începură să converseze într-un grai necunoscut celorlalţi. Gâfâind sonor, bărbatul în exoschelet se aşeză, cu vizibile chinuri, în scaunul din faţa lui Mirasol. Globii săi oculari, din plastic, erau tot atât de inexpresivi cât şi nişte bile de biliard. Suferinţele datorate gravitaţiei dovedeau că era nou-venit pe Marte, iar poziţia lui arăta că reprezenta o facţiune puternică. Structuralista îl urî.

Mirasol încerca o senzaţie de coşmar, de capcană. Tot ceea ce vedea la rivalii ei părea că le proclamă incapacitatea de supravieţuire.

Aveau priviri hăituite, flămânde, aidoma unor oameni murind de foame într-o barcă de salvare şi aşteptând cu o tainică înfrigurare moartea primului.

Reflectată în concavitatea unei linguri, întrezări propria ei imagine

şi, cu o scânteiere intuitivă, se văzu aşa cum apărea celorlalţi. Emisfera cerebrală dreaptă era mărită dincolo de limitele umane, deformându-i craniul. Figura ei avea frumuseţea inexpresivă a moştenirii genetice, însă putea simţi tensiunea deprimată a trăsăturilor. Sub vesta brodată, de pilot, şi bluza-pantalon din ţesătură cenuşie, tip uniformă, trupul părea lipsit de formă. Unghiile şi pieliţele degetelor îi erau roase. În tot aspectul ei se puteau citi înfrângerea, pierirea generaţiei mai vârstnice a facţiunii ei, a acelora care încercaseră, şi eşuaseră, în imensitatea spaţiului, şi pentru asta se detestă.

Continuau să-l aştepte pe al şaselea concurent, când, brusc, muzica atinse un crescendo, şi apăru Consilierul Regalist. Numele ei era Arkadia Sorienti, Incorporated. Făcea parte din oligarhia S-T-ului, şi se legănă prin uşa-floare cu pasul prudent al unei persoane neobişnuite cu gravitaţia.

Era îmbrăcată în stilul Acţionar al unui diplomat de rang înalt. Regaliştii erau mândri de legăturile lor cu extratereştrii, deoarece patronajul acestora asigura propriile lor bogăţii fabuloase. Cizmele lui Sorienti, înalte până la genunchi, aveau degete false, precum laba unei păsări, cu solzi, aşa cum era pielea Acţionarilor. Femeia purta o fustă acoperită de fireturi aurii bătute cu pietre preţioase şi o jachetă rigidă, cu manşete brodate. Înapoia capului, un guler înzorzonat forma un curcubeu multicolor.

Părul ei blond era coafat după un model tot atât de complex cât şi schema legăturilor unui calculator. Pielea picioarelor dezgolite avea un aspect lucios, parcă proaspăt emailată. Pleoapele reptiliene îi sclipeau în pasteluri dulci.

Unul din cele două servocorpuri asociate ei o ajută să se aşeze. Sorienti se aplecă înainte, vioaie, încrucişându-şi mâinile mici şi frumoase, atât de acoperite cu inele şi brăţări încât păreau mănuşile strălucitoare ale unei armuri.

— Sper că aţi profitat de ocazie pentru a discuta între voi, rosti ea mieroasă, de parcă aşa ceva ar fi fost posibil. Îmi pare rău că am fost întârziată. Cel de-al şaselea concurent nu va mai participa.

Nu urmă nici o explicaţie. Regaliştii nu făceau niciodată publice acţiunile ce puteau fi interpretate drept pedepse. Privirile concurenţilor, pe rând şocate şi meditative, dovedeau că-şi imaginau

cele mai rele lucruri.

Cele două servo circulau în jurul mesei, împărţind platouri cu hrană de pe tăvile balansate pe capetele lor cărnoase. Concurenţii ciuguliră fără tragere de inimă.

Înapoia Consilierului, displayul prezenta desenul schematic al Craterului Ibis.

— Observaţi, vă rog, noile graniţe, vorbi Sorienti. Sper că veţi evita încălcarea lor - nu doar fizic, ci şi biologic. Îi privi serioasă: poate că unii dintre voi intenţionează să utilizeze erbicide. Este permis, dar răspândirea sprayului dincolo de hotarele sectorului personal este considerată încălcare a regulamentului. Folosirea bacteriilor este o artă subtilă. Răspândirea de microorganisme bolnave constituie o distorsiune estetică. Nu uitaţi, vă rog, că acţiunile dumneavoastră reprezintă o sciziune faţă de ceea ce ar trebui să fie, în mod ideal, procese naturale. De aceea, perioada însămânţării biotice va dura numai douăsprezece ore. După aceea, noului nivel de complexitate i se va permite stabilizarea fără alte intervenţii. Evitaţi autoextinderea şi limitaţi-vă la rolul primar de catalizator.

Discursul lui Sorienti era convenţional şi ceremonial. Mirasol privi displayul, observând cu mulţumire că teritoriul ei fusese extins.

Văzut de sus, craterul cel rotund era brăzdat şi urât.

Sectorul lui Mirasol, cel sudic, arăta cicatricea prelungă şi netedă a unei alunecări de teren, acolo unde peretele craterului se năruise şi lunecase înăuntru. Ecosistemul îşi revenise cu rapiditate, iar mangrovele tiveau pantele de la baza grohotişului. Mai sus îşi înfigeau colţii, lichenii şi jepii.

Al şaselea sector fusese desfiinţat, iar lui Mirasol îi reveneau aproape douăzeci de kilometri pătraţi.

Ecosistemul facţiunii ei urma să aibă mai mult spaţiu de fixare înainte ca să înceapă cu adevărat lupta pe viaţă şi pe moarte.

Competiţia nu era prima de acest gen. Regaliştii le organizau de zeci de ani, ca test al capacităţilor, facţiunilor rivale. Slujeau politicii Regaliste: dezbină-şi-stăpâneşte, asmuţind taberele, una împotriva celeilalte.

Iar în sectoarele următoare, pe măsură ce Marte devenea tot mai ospitalier vieţii, grădinile aveau să iasă din cratere, răspândindu-se

peste tot. Planeta urma să devină o junglă beligerantă de creaţii diverse. Pentru Regalişti, competiţiile erau simulări ale viitorului.

În plus, întrecerile ofereau facţiunilor motivaţii pentru munca lor. Stimulate de războaiele grădinilor, ştiinţele ecologice avansaseră enorm. Deja progresul ştiinţei şi esteticii transformase multe din vechile cratere în impedimente ecoestetice. Craterul Ibis fusese un experiment timpuriu. Facţiunea care-l crease dispăruse de multă vreme şi opera ei era acum considerată demodată.

Fiecare grupare competitoare se instală lângă propriul crater, străduindu-se să-l aducă la viaţă. Unele cratere erau de dată recentă, încă fumegând. În esenţă, întrecerile nu reprezentau altceva decât o scurtătură în susul scării. Transpuse în realitate, filozofiile şi aptitudinile concurenţilor urmau să determine o luptă indirectă pentru supremaţie. Curbele sinusoidale ale creşterii, regrupările, descreşterile expansiunii şi extincţiei aveau să traverseze monitoarele arbitrilor Regalişti, aidoma unor rapoarte de bursă. Competiţia aceea complexă era analizată sub toate aspectele: tehnologic, filozofic, biologic şi estetic. Învingătorii îşi părăseau taberele, căpătând bogăţia şi puterea Regaliştilor. Aveau să bântuie coridoarele încrustate în pietre preţioase ale S-T-ului, desfătându-se cu firimiturile primite: extinderea duratei vieţii lor, ranguri în corporaţii, toleranţă cosmopolită şi patronajul interstelar al Acţionarilor.

* * *

Când zorile purpurii se înălţară deasupra Craterului Ibis, cei cinci erau încordaţi, aşteptând semnalul. Ziua era blândă; doar în depărtare câteva dâre negre brăzdau cerul. Mirasol privi lumina soarelui târându-se pe panta interioară a peretelui vestic al craterului. În pâlcurile de mangrove, păsările începuseră să se foiască.

Mirasol aştepta atentă. Ocupase poziţie pe panta superioară a grohotişului adunat în urma alunecării de teren. Pe radar îşi zărea rivalii, răsfiraţi pe pantele interioare: în stânga, vehiculul clepsidră şi şarpele bătut în nestemate; în dreapta, sfera,pe picioroange şi un vehicul aidoma unei călugăriţe.

Semnalul din gheaţă lăsă în urma lui un nor de vapori condensaţi.

Mirasol se năpusti înainte.

Strategia Structuraliştilor era de-a se concentra asupra pantelor superioare şi grohotişurilor provenite din alunecări de teren, o nişă marginală unde sperau să reuşească. Craterul cel rece din Syrtis Major le oferise o specializare în climatul alpin şi nădăjduiau să exploateze avantajul respectiv. Panta lungă a faliei, cu mult deasupra nivelului mării, urma să fie principala lor bază. Păianjenul ţâşni în jos, împrăştiind norişori fini de bacterii lichenofage.

Pe neaşteptate, văzduhul se umplu de păsări. De cealaltă partea craterului, sfera pe picioroange coborâse la ţărmul apei şi distrugea mangrovele. Dâre subţiri de fum lăsau să se ghicească raza unui laser de putere mare.

Stol după stol de păsări se înălţară, părăsindu-şi cuiburile, pentru a se roti şi coborî înspăimântate. La început, ţipetele lor disperate se auzeau precum o şoaptă ascuţită. Apoi, pe măsură ce panica se răspândea, strigătele se reflectau precum nişte ecouri repetate răsunând aidoma unui talaz de durere. În aerul craterului de zori, moliile stacojii erau suspendate, câteva milioane, rotindu-se apoi şi contopindu-se, precum picături de sânge în imponderabilitate.

Mirasol împrăştie seminţele plantelor alpine. Păianjenul cobora în josul taluzului, pulverizând fertilizant în crăpături şi crevase. Ridică bolovanii, eliberând o mixtură de nevertebrate: nematode, arahnide, crustacee, miriapozi modificaţi. Împroşcă pietrele cu gelatină, ca să-i hrănească până aveau să se prindă muşchii şi ferigile.

Ţipetele păsărilor erau asurzitoare. Ceva mai jos, celelalte facţiuni se zbăteau în noroiul de la malul mării, făcând prăpăd, distrugând mangrovele pentru ca să poată încolţi propriile lor creaţii. Şarpele cel mare unduia şi se strecura printre desişuri, înnodându-se, şi smulgând din rădăcini pâlcuri întregi de mangrove. Pe când Mirasol privea, creştetul faţetat al capului şarpelui se deschise şi dinăuntru ţâşni un nor de lilieci.

Călugăriţa parcurgea metodică hotarele sectorului ei, ciopârţind cu braţele zimţuite tot ce-i ieşea în cale. Clepsidra mergea în zigzag prin teritoriul ei, lăsând în urmă o reţea de incendii. Îndărătul ei se înălţa un perete de fum.

Ideea era îndrăzneaţă. Sterilizarea terenului prin foc putea oferi un

uşor avantaj noului biom. Chiar şi un impuls neînsemnat devenea crucial atunci când aveau să urmeze ratele exponenţiale de creştere, însă Craterul Ibis era un sistem închis. Utilizarea focului necesita o atenţie deosebită. În interiorul craterului exista o cantitate limitată de aer.

Mirasol continuă încruntată. Următoarele erau insectele. Adesea neglijate în favoarea uriaşelor creaturi marine, sau a superbelor animale de pradă, insectele le puteau depăşi pe acestea în termenii biomasei, gram cu gram. Femeia azvârli un container în josul pantei, până pe ţărm, unde se topi, eliberând termite acvatice. Îndepărtă straturi orizontale de rocă, plantând ouă sub suprafeţele încălzite de soare. Lansă după aceea un nor de musculiţe fitofage, având trupurile ticsite de bacterii. Din pântecele păianjenului, compartiment după compartiment era dezgheţat şi pulverizat prin duze, azvârlit prin fante, sau plantat în găurile săpate de picioarele ascuţite.

Fiecare facţiune crea o lume potenţială. Lângă malul apei, călugăriţa dăduse drumul la două creaturi asemănătoare unor gigantice planoare negre. Acestea se năpusteau prin norii de ibişi, deschizând guri uriaşe, cu site. Pe insulele din centrul mării din crater, morse solzoase suiau pe stânci, suflând aburi. Sfera cu picioroange sădea o livadă peste resturile mangrovelor. Şarpele intrase în apă, capul faţetat lăsând un siaj în formă de V.

În sectorul clepsidrei, fumul continua să se înalţe. Focurile se întindeau şi vehiculul alergă disperat de-a lungul reţelei. Mirasol privi deplasarea incendiului, apoi puse în libertate marmotele alpine.

Se săvârşise o greşeală. Pe când aerul plin de fum răbufni în sus, în slaba gravitaţie marţiană, un curent sălbatic de aer rece din înălţimi coborî, luându-i locul. Mangrovele ardeau cu violenţă. Prin văzduh zburau, destrămându-se, ramuri cuprinse de flăcări.

Clepsidra se repezi în foc, năruind şi călcând în picioare. Mirasol chicoti, imaginându-şi penalizările ce se adunau în băncile de date ale arbitrilor. Pantele sectorului ei erau ferite de incendiu. Nu exista nimic inflamabil.

Deasupra ţărmului, stolul ibişilor formase un cerc uriaş, care se rotea. Printre rândurile lor răzleţe se întrezăreau siluetele întunecate ale păsărilor de pradă. Dâra lungă de vapori a meteorului începuse să

se răsucească şi destrame. Sufla un vânt aspru.

Incendiul pătrunsese în sectorul şarpelui. Acesta înota în apele mâloase ale mării, înconjurat de snopuri de vareci verzi, strălucitori. Înainte ca pilotul său să observe, focul trosnea deja într-un maldăr uriaş de resturi dezrădăcinate de pe mal. Nu mai exista nici un obstacol în calea vântului. Aerul năvălea în josul pantei dezgolite. Stâlpul de fum tremură şi se răsuci; vălătucii lui negri erau împestriţaţi cu scântei.

Un stol de ibişi plonjă în nor. Mai ieşiră numai câţiva, iar unii ardeau în mod vizibil. Mirasol simţi un fior de teamă. Pe măsură ce se ridica spre buza craterului, fumul se răcea şi cobora pe pantele exterioare. Se formaseră un vârtej vertical, o tornadă de fum fierbinte şi vânt rece.

Păianjenul împrăştie capsula de fân pentru caprele pitice de munte. Chiar în faţa lui, din văzduh se prăbuşi un ibis, de gâtul căruia era agăţată o formă neagră, zvârcolindu-se, toată numai dinţi şi gheare. Femeia se repezi şi strivi pasărea de pradă, apoi privi atentă craterul.

Incendiile se răspândeau cu o viteză anormală. Norişorii de fum se înălţau dintr-o duzină de locuri, atacând cu o precizie ciudată grămezile de lemne. Mintea lui Mirasol căuta febrilă o logică a distribuţiei lor. Focurile izbucnite în sectorul călugăriţei se aflau cu mult în afara zonei de acces a scânteilor.

În regiunea sferei, flăcările trecuseră peste barajele antiincendiare fără să lase nici o urmă. Întreaga configuraţie era în neregulă, ciudat de nelalocul ei, de parcă distrugerea poseda o forţă proprie, o sinergie furioasă, hrănindu-se din sine însăşi.

Dezastrul se întindea într-o semilună devoratoare. Mirasol încercă spaima pierderii controlului - teama asudată simţită de un orbital la auzul fâsâitului unei pierderi de aer, sau de un sinucigaş la vederea primului jet, strălucitor, de sânge.

Peste o oră grădina se găsea sub un uragan de resturi incandescente. Stâlpii de fum gros se micşoraseră, precum cumuluşii, la limitele troposferei grădinii scufundate. Încetişor, craterul începu să fie înconjurat de o pâclă cenuşie, ocazional brăzdată de scântei, din care ploua cenuşă. Sub torul murdar, dădeau roată păsări ţipând, căzând cu zecile şi sutele. Trupurile lor acopereau apele mării, penajul strălucitor amestecându-se cu scrumul într-o hazna cenuşiu-oţelite.

Vehiculele celorlalţi continuau să se lupte cu focul, traversând

nevătămate liniile de demarcaţie, carbonizate, ale incendiului. Eforturile lor erau zadarnice, un ritual patetic înaintea dezastrului.

În cele din urmă, puritatea maliţioasă a focului obosi şi decăzu. Flăcările slăbiseră şi avansau mai lent, degajând o pâclă întunecată de fum pe jumătate mocnit.

Acolo unde se răspândea, nici o fiinţă aerobă nu mai putea trăi. Până şi incendiile se stingeau, pe măsură ce fumul se rostogolea de-a lungul pantelor năruite şi arse.

Mirasol privi un grup de gazele vărgate împleticindu-se în susul taluzului, în căutarea aerului. Ochii lor negri, abia ieşiţi din laboratoare, se rostogoleau într-o eternă spaimă animalică. Aveau blănurile arse, coastele li se dilatau spasmodic, iar din boturile lor se scurgea spumă. Una câte una se prăbuşiră în convulsii, izbind cu copitele stânca marţiană, pe când cădeau şi lunecau.

Era un spectacol oribil, imaginea unei primăveri întinate.

Ceva mai jos, pieziş în stânga, o sclipire roşiatică îi atrase atenţia. Printre bolovani se târa un animal purpuriu. Întoarse păianjenul şi se îndreptă într-acolo, strâmbându-se când un val întunecat de fum otrăvitor se sparse de geamul cu striaţiuni.

Ieşind din fum, văzu animalul. Era o creatură asemănătoare unei maimuţe roşii, mari. Era pârlit pe trup şi gâfâia. Înaintă şi-l prinse cu braţele păianjenului. Ridicat în sus, acesta zgârie şi izbi, lovind vehiculul cu o creangă fumegând. Dezgustată şi compătimitoare, Mirasol îl zdrobi. Veşmântul din pene de ibis strâns cusute se rupse, dezvăluind carne omenească, însângerată.

Folosind cleştii păianjenului, femeia trase de un smoc gros de pene de pe capul fiinţei. Masca strâmtă cedă şi bărbia omului mort căzu în piept. Ea îl împinse spre spate, dezvăluind un chip tatuat cu stele.

* * *

Ornitopterul lopătă deasupra grădinii arse, aripile lungi şi roşii mişcându-se cu o fluiditate ireală. Mirasol privi faţa pictată a lui Sorienti în vreme ce doamna corporaţiei privea ecranul scânteietor.

Puternicele camere de luat vederi ale ornitopterului trimiteau succesiv pe ecranul din tăblia mesei, luminând chipul Regalistei. Masa

era ticsită cu fleacurile elegante ale lui Sorienti: o casetă inhalatoare, un bulb pneumatic ornat cu nestemate, pe jumătate golit, un lornion, un teanc de casete.

— Un caz fără precedent, murmură înălţimea ei. În cele din urmă n-a fost o catastrofă totală, doar nimicirea tuturor fiinţelor cu plămâni. Procentul de supravieţuiri trebuie să fi fost mai ridicat la ordinele inferioare: peşti, insecte, anelide. Acum, după ce ploaia a depus cenuşa, poţi vedea că vegetaţia revine spectaculos. Sectorul tău pare aproape neatins.

— Da, încuviinţă Mirasol. Băştinaşii n-au putut ajunge cu torţele înainte ca incendiul să se autoînăbuşe.

Sorienti se lăsă pe spate între braţele înfiorate ale fotoliului.

— Aş dori să nu-i mai pomeneşti atât de des, nici chiar între noi.

— Oricum nu m-ar crede nimeni.

— Ceilalţi nu i-au văzut. Erau prea ocupaţi cu lupta cu flăcările. Regalista ezită o clipă; Ai procedat inteligent, spunându-mi numai mie.

Mirasol încrucişa privirea cu noua ei stăpâna, apoi îşi feri ochii.

— N-aveam cui spune. M-ar fi acuzat că am creat o teorie bazată doar pe propriile-mi temeri.

— Trebuie să te gândeşti la facţiunea ta, zise Sorienti cu o undă de simpatie. Cu un asemenea viitor strălucit înainte, n-ai avea nevoie de o reînnoire a reputaţiei în privinţa nălucirilor paranoice.

Privi din nou ecranul.

— Structuraliştii sunt învingători, prin descalificarea adversarilor. Cu siguranţă, va fi un caz interesant de studiat. Dacă noua grădină devine plictisitoare, putem steriliza de pe orbită întregul crater. Pe un teren curat poate reîncepe o altă facţiune.

— Nu-i lăsaţi să construiască prea aproape de margine, spuse Mirasol.

Doamna corporaţiei o studie cu atenţie, înclinând capul.

— N-am nici o dovadă, urmă Mirasol, dar pot întrezări imaginea de ansamblu. Băştinaşii trebuiau să vină de undeva. Colonia care a populat craterul a fost pesemne distrusă în urma acelei uriaşe alunecări de teren. A fost opera voastră? Voi i-aţi ucis?

— Eşti foarte inteligentă, draga mea, zâmbi Sorienti. Te vei descurca minunat în susul Scării. Poţi păstra şi secrete. Ţi se potriveşte foarte

bine funcţia de secretară personală.

— Au fost atacaţi de pe orbită, vorbi Mirasol. De ce altfel s-ar fi ascuns de noi? Aţi încercat să-i nimiciţi...

— S-a întâmplat cu mult în urmă. Demult, când situaţiile erau mai neclare. Ei cercetau secretul zborului stelar, tehnici cunoscute numai Acţionarilor. Se spune că reuşiseră în cele din urmă, în tabăra de aici. De aceea nu mai exista alternativă.

— Atunci au fost exterminaţi în folosul Acţionarilor. Mirasol se sculă şi începu să se plimbe prin cabină, fusta cea nouă din pietre preţioase clinchenindu-i în jurul genunchilor: Pentru ca ei să poată continua să se joace cu noi, ascunzându-şi secretele şi vânzându-ne mărgele din sticlă.

Regalista încrucişă braţele, zornăind din brăţări şi inele.

— Regele nostru Homer este înţelept, zise ea. Dacă eforturile omenirii s-ar fi îndreptat către stele, ce s-ar fi întâmplat cu terraformarea? De ce să vindem însăşi puterea creaţiei, pentru a deveni aidoma Acţionarilor?

— Dar gândeşte-te la oameni, replică Mirasol. Gândeşte-te la ei, pierzându-şi tehnologiile, degenerând... O mână de sălbatici, hrănindu-se cu carne de pasăre. Imaginează-ţi teroarea sub care au trăit generaţii întregi, felul în care şi-au incendiat propriul cămin şi s-au sinucis, când ne-au văzut venind să le zdrobim şi distrugem lumea. Nu eşti cuprinsă de oroare?

— Pentru oameni? făcu Sorienti. Nu!

— Dar nu-nţelegi? I-aţi dat viaţă acestei planete, ca o formă de artă, ca un joc gigantic. Ne-aţi obligat să-l jucăm, iar oamenii aceia au murit din cauza noastră! Nu înţelegi cum asta murdăreşte totul?

— Jocul nostru este realitatea, spune Regalista şi arată ecranul. Nu poţi nega frumuseţea sălbatică a distrugerii.

— Iei apărarea catastrofei?

Sorienti înălţă din umeri.

— Dacă viaţa ar fi perfectă, cum ar putea evolua lucrurile? Oare noi nu suntem post-umani? Lucrurile cresc şi mor. Cu timpul, Universul ne va ucide pe toţi. Universul n-are scop, iar deşertăciunea lui este absolută. Acolo există teroare pură, însă şi libertate pură. Nu-l pot umple doar ambiţiile noastre şi creaţiile noastre.

— Şi asta justifică acţiunile întreprinse de voi?

— Acţionăm pentru viaţă, replică Regalista. Ambiţiile noastre au devenit legile naturale ale acestei planete. Bâjbâim, deoarece şi viaţa bâjbâie. Mergem mai departe, pentru că viaţa trebuie să meargă mai departe. Când vei vedea ansamblul general, de pe orbită, unde puterea pe care o mânuim este în propriile tale mâini, atunci ne vei putea judeca. Surâse. Te vei judeca pe tine însuţi. Vei fi Regalistă.

— Dar ce se va întâmpla cu facţiunile prizoniere? Agenţi ai voştri, îndeplinindu-vă dorinţele? Odată, am avut şi noi ambiţiile noastre. Am eşuat, şi atunci ne-aţi izolat, ne-aţi îndoctrinat, ne-aţi transformat în simple umbre. Trebuie să fi avut ceva care să ne aparţină doar nouă. Acum nu mai avem nimic.

— Nu-i adevărat. Aveţi ceea ce v-am dat noi. Aveţi Scara.

Imaginea o zgudui pe Mirasol: putere, lumină, aluzia la justiţie, lumea aceea, cu păcatele şi tristeţile ei, redusă la o arenă strălucitoare, hăt dedesubt.

— Da, încuviinţă ea în cele din urmă. Da, aşa este.